

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 294 /2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

25/2020. (I. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) elsőrendű panaszos¹ és másodrendű panaszos 2019. július 26-án elektronikus úton előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2020. január 30-án megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

megszünteti.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg; a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok 2019 július 26-án elektronikus úton terjesztettek elő panaszt a velük szemben 2019. június 26-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) Az elsőrendű panaszos (továbbiakban: panaszos) beadványában előadta, hogy 2019. június 26-án feleségével (továbbiakban: másodrendű panaszos) és fiával mindhárman aludtak, mikor arra ébredtek reggel 6 óra körüli időben, hogy a rendőrök kiabálnak: fegyvertelenül, felemelt kezekkel menjen ki. A panaszos ki is szólt, hogy nincs fegyvere és kimegy, megadja magát. Erre azt kiabálták, hogy betörik az ajtaját. A panaszos azt válaszolta, hogy ne törjék be, megy, csak bezárja a kutyákat és megpusztilja a fiát. Ezután kiment felemelt kézzel, és körülbelül 10-15 TEK kommandós állt vele szemben fegyverekkel. Azt kiabálták, hogy feküdjön a földre, és tegye hátra a kezét, aminek eleget is tett a panaszos, majd megkezdődött a bilincselése. Eközben a feleségére is rákiabáltak és elindultak felé. Mire a panaszos megkérdezte, hogy mit akarnak a feleségétől, elkezdték össze-vissza ütni és rugdosni. A panaszos próbált olyan módon védekezni és tompítani a rúgásokat, hogy amikor az orra, az arca és a foga felé érkező rúgásokat érezte, elfordította a fejét, vagy a vállához húzta. Ekkor lesokkolták, mire a panaszos mondta a rendőröknek, hogy

^{1 1 1} Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

megadja magát, súlyos genetikai betegsége van, ne bántsák, mert lenyomorodhat. A rendőrök tovább rugdosták, majd megbilincseltek és folyamatosan azt mondták, hogy „rohadt cigány”. A panaszoszt elkezdtek a földön húzni, és közben felváltva ököllel arcon ütötték, és azt mondták, hogy nem kéne ilyen rap zenét csinálni. Ezt követően talpra állították és berakták egy furgonba, amikor berakták, akkor is tarkón vágták, majd beülése után is oldalról szájba vágták, folyamatosan verbálisan inzultálták, „cigányoztak”.

Eközben a feleségét és a fiát is kiharcolták a lakásból, felemelt kezekkel kellett kimenniük a bejárati ajtón, ahol a feleségét a hajánál és a karjánál fogva lerántották a földre, majd körülbelül 15 méteren keresztül a betonon végighúzták és bedobták egy bokorba, ahol arccal a földre kellett maradnia, és ezt mind a 13 éves fiuk szeme láttára.

Ezt követően a panaszoszt előállították, addig pedig a családját a lakásukban az előszobában leültették egy-egy székre, és a jelen lévő nyomozók házkutatást tartottak. Eközben a kommandósok obscén szavakat mondtak a másodrendű panaszosnak, a fiuk előtt, például: „f* k*, minek ez a sok kutya, biztos nyalatod magadat velük, nézzél más f*-t, mert a férjed 10 évet kap, minek csinál ilyen klipeket, hagyd el, örüljenek, hogy nem hoztak kuttyát, mert az széttépné a gyereket is”, stb....

A panaszos állítása szerint a házkutatás is teljesen szabályszerűtlen volt, a másodrendű panaszosnak és a fiuknak a mocskolódást kellett végighallgatniuk az előszobában, addig hatósági tanú nélkül átvizsgálták a helyiségeket, ahonnan pénz is eltűnt. A panaszos állítása szerint a felesége kézitáskájában lévő készpénz és a fiuk 100.000 forintos zsebpénzéből 30.000 forint is eltűnt.

A panaszos feleségét is megbilincselve beszállították a rendőrségre, ahol közölték vele, hogy tanúként kívánják meghallgatni. Ő azonban nem volt kihallgatható állapotban, így a rendőrség mentőt hívott, majd a mentő kórházba szállította. A kórházban leleteket vettek fel a sérüléseiről, ellátásban részesítették, majd hazabocsátották.

A panaszosok hazaérve látták, hogy a jegyzőkönyvben kevesebb összegben tüntettek fel készpénzt, mint amennyi hiányzott az otthonukból. A panaszos sérelmezi, hogy a lefoglalt pénzt a panasztétel időpontjáig nem kapták vissza.

A panaszos előadása szerint a házkutatás befejezését követően a kiskorú fiát felügyelet nélkül hagyták a lakásban.

II.

A Testület a panasz alapos kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A Terrorelhárítási Központ (továbbiakban: TEK) osztályvezetője 2019. szeptember 13-ai jelentésében az alábbiak szerint válaszolta meg a Testület által feltett kérdéseket.

2019. június 26-án a TEK * Osztálya a * Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: rendőr-főkapitányság) Felderítő Osztály felkérése alapján, összetett, több helyszínes bűnügyi realizálási feladatban vett részt B. település területén.

A rendőr-főkapitányság *bü. számon eljárást folytat bünszövetségben elkövetett kábítószer kereskedelem büntette miatt, többek között a panaszos ellen. A büntetőüggyel kapcsolatban, a

rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) b) pontja alapján a panaszos, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása vált szükségessé.

A panaszossal szemben a rendőri intézkedésre 2019. június 26-án 6 óra 10 perckor, állandó, bejelentett lakcímén került sor.

Mivel az információk alapján, a panaszos többszörösen büntetett előéletű, erős testalkatú, küzdősportokban jártas, erőszakos személy, fegyverrel rendelkezhetett, amelyet a közösségi videó megosztó oldalakon feltöltött videoklipjeiben is látni lehetett, valamint intézkedéskor az ellenállástól, vagy meneküléstől/szökéstől lehetett tartani, ezért szakszerű és biztonságos elfogásához és intézkedés alá vonásához a felkérő szerv, a TEK műveleti egységének igénybevételét kérte.

A panaszossal szemben közvetlenül 3 fő intézkedett, de a rendőri intézkedés során az ingatlanban megközelítően 8 fő tartózkodott, melyet a műveleti protokoll, a helyszín adottsága, valamint az intézkedés sikeres, biztonságos és szakszerű lefolytatása tett indokolttá.

Az intézkedés napján 5 óra 55 perckor az intézkedő csoportok, a szolgálati gépjárműveikkel a célszemély lakcíméhez hajtottak és felkészültek a személy lakcímén történő elfogására.

A szolgálati csoportok a tanult taktikai eljárások alkalmazásával, 6 órakor az ingatlan egészét körbezárták, majd a szolgálati gépkocsik fedezékét kihasználva, a ház bejárati kapujához mentek és azt erőszakos úton, mechanikus módszerrel megnyitották.

A nyitott kapun keresztül a műveleti csoport az ingatlan belső udvarára behatolt, majd a ház sarkánál fedezéket foglalva, onnan egy gigafon segítségével, név szerint felszólították a panaszost, hogy a lakásából fegyvertelenül, felemelt kezekkel menjen ki.

A panaszos a többszöri felszólításnak nem tett eleget, ezért a csoport vezetője kilátásba helyezte, hogy ha a panaszos nem megy ki, akkor erőszakos úton meg fogják nyitni a bejárati ajtót. Ekkor a panaszos kikiabált a lakásból, hogy mindjárt kimegy a lakásból, csak elbúcsúzik a feleségétől.

Az ajtón lévő kis üvegen keresztül mozgás látszott a lakásból, de a panaszos még ekkor sem volt hajlandó a lakásból kimenni és együttműködni az intézkedőkkel.

Amikor a csoport megindult a bejárati ajtó irányába, hogy azt erőszakos úton megnyissa, akkor a panaszos kinyitotta az ajtót és lassan kísért a belső udvarra.

Az intézkedő rendőrök jól hallhatóan, hangosan szólították fel a személyt, de sem hangnemük, sem bánásmódjuk nem volt sértő, vagy megalázó, esetleg etnikailag megkülönböztető. Az intézkedők határozott utasításokat adtak, de verbálisan semmilyen módon nem inzultáltak sem a panaszost, sem családját.

A panaszos erős, izmos, zömök testalkatú, megközelítően 110-120 kilogramm testsúlyú, küzdősportokban jártas személy. A panaszos a ház bejárati ajtajától körülbelül 5-6 méterre eltávolodott, ahol az intézkedő csoport vezetője felszólította őt, hogy először térdeljen le, majd feküdjön a földre és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek. Ennek a panaszos csak többszöri felszólításokat követően volt hajlandó eleget tenni, passzívan engedetlen magatartást tanúsított. Ekkor lassan a földre feküdt, majd a csoportvezető utasította, hogy kezeit tárja szét és fejét tegye a földre. Ennek a panaszos csak részben tett eleget, mivel a kezeit félig hajlított állapotban tartotta, és fejét is csak részben tette le, a földön fekve szemmel tartotta az intézkedőket, majd amikor hozzá közel lépett két intézkedő rendőr és megpróbálták megbilincselni, akkor az intézkedésnek aktívan és szándékosan ellenállt.

Ellenállása abban valósult meg, hogy amikor bal kezét megpróbálták felemelni, hogy a bilincset rá lehessen helyezni, akkor mindkét kezét maga alá húzta és a bal oldalára fordult. Lábaik is maga alá kezdte húzni és felsőtestét felnyomta a földről, vélhetően ezt azért tette, hogy megakadályozza megbilincselését és megpróbáljon felállni.

Ezt észelve, az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben, az Rtv. 47.§-a alapján – a panaszos passzív ellenszegülésének megtörése érdekében – testi kényszert alkalmaztak, mint legenyhébb kényszerítő eszközt, és megpróbálták kezeit kihúzni, valamint felsőtestét a földön rögzíteni.

Ez láthatóan nem vezetett eredményre, mert a panaszos ennek ellenszegült és nem volt hajlandó kezeit hátranyújtani, valamint hasra feküdni. Őt többször felszólították az intézkedők, hogy ne álljon ellen az intézkedésnek és tegyen eleget az utasításoknak.

Az egyik intézkedő a panaszos hónaljára és vállövébe, illetve nyakszirtjére térdelt, valamint fejét kezével a földre próbálta szorítani, hogy ezzel rögzítse a földön magát összehúzó férfi felsőtestét. Karfeszítést próbált alkalmazni, de az erős testalkatú panaszos ellenállt és kezeit a mellkasa előtt összekulcsolta. Eközben egy másik intézkedő megpróbálta a másik oldalról a panaszos kezeit széthúzni, de ez szintén nem sikerült.

Ezt látva az intézkedés fegyveres biztosítója azt észelve, hogy a testi kényszer eredményre nem vezetett, a nála lévő * sorozatszámú, Taser X26 elektromos sokkoló eszközről a kilövő fejet levette, és a panaszos bal farizmára szorította. Ezt követően 5 mp-es impulzust adott le rászorítottan, annak érdekében, hogy a panaszos, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörje.

Az elektromos sokkoló eszköz alkalmazása eredményre vezetett, hatására a panaszos hasára fordult és ellenállása látszólag megtört. Ekkor az egyik intézkedő a panaszos bal kezét hátra tudta húzni, annak érdekében, hogy a bilincselést meg tudja kezdeni. Miután a bilincset felhelyezte a panaszos bal kezére, a vállára és hátára térdelt, és megpróbálta jobb kezét is a bilincsbe tenni. Ennek a panaszos ismét ellenállt, testét megfeszítette, ezért az intézkedő a panaszos lábán lábkulcsot alkalmazott, hogy további ellenállását megtörje. Az ellenállása teljes mértékben ugyan nem tört meg, de két bilincs segítségével, hason fekvő testhelyzetben már meg tudták őt bilincselni.

Az intézkedés során a panaszossal szemben több esetben is testi kényszert volt szükséges alkalmazni. Az alkalmazott önvédelmi technikák során a panaszost nem ütötték, rúgták, pofozták, hanem az intézkedés sikeres végrehajtása és a panaszos megbilincselése érdekében alkalmaztak vele szemben más kényszerítő eszközöket. Mivel ellenállását a testi kényszer nem törte meg, így egy alkalommal az Rtv. 49.§ (1) bekezdés b) pontja alapján, a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülésének megtörése érdekében elektromos sokkoló eszközt alkalmaztak vele szemben.

A panaszost a bilincselést követően, az ingatlan biztonságos átvizsgálása, további bűntársak felkutatása és nyomozati cselekmények végrehajtása érdekében, az átvizsgálatlan belső udvarról, a felsőtesténél és lábainál fogva, a ház fala és a kerítés közötti területre húzták és földre fektették, ahol további őrzése ez által biztonságosan kivitelezhetővé vált.

A panaszos intézkedés alá vonását követően a lakás átvizsgálásával megbízott szolgálati csoport, lövedékálló pajzs fedezékében a lakás nyitott ajtajához húzódott, mivel tudomásuk volt róla, hogy a lakásban még további személyek tartózkodnak. Amikor a bejárati ajtótól kb. 1,5-2 méterre megálltak, a lakás ajtajában, de még az épületen belül megjelent a másodrendű panaszos, aki többszöri felszólításra sem volt hajlandó a lakásból kimenni. Többször is visszalépett a csoport

által be nem látott helyiségbe, majd kis idő elteltével ismét megjelent az ajtóban. Mivel a másodrendű panaszos a többszöri felszólítás ellenére is passzív ellenállást tanúsított, ezért a pajzs mögött álló rendőr egy alkalmas pillanatban egyik karját megfogva elhúzta a bejárati ajtóból. Vele szemben az Rtv. 47.§ alapján – a személy passzív ellenszegülésének megtörése érdekében – cselekvésre kényszerítést alkalmaztak.

A másodrendű panaszost a szolgálati csoport vezetője átadta a baloldalon várakozó rendőröknek, akik csuklóját megfogva megpróbálták őt arrébb kísérni. Ekkor a nő elhagyta magát, összecuklott a bejárat mellett, így a két intézkedő őt a két karjánál fogva a füves talajon 5-6 méterrel elhúzta és biztonságos helyen helyezte el. Ezt követően néhány másodperc elteltével megjelent az ajtóban ifj. J. M. (továbbiakban: a panaszos fia), aki felszólításra kiment az ajtón, majd a belső udvar füves részén, édesanyja mellé helyezkedett el. A két családtagot a velük szemben intézkedők biztosították, melynek során sérülésük nem keletkezett.

Más kényszerítő eszköz alkalmazása, vagy a törvényi felhatalmazáson túli erőszakhasználat nem történt.

A panaszos gyermeke az intézkedés megkezdésekor a lakásban tartózkodott, így részesévé vált a rendőri intézkedésnek. Az intézkedő rendőrök figyelembe vették és tiszteletben tartották a panaszos fiának életkorát, így vele szemben semmiféle erőszakra, vagy testi kényszer alkalmazására nem került sor. Megkérték, hogy működjön együtt az intézkedőkkel és maradjon édesanyja mellett, amíg a nyomozati cselekmények zajlanak.

A házkutatás végrehajtását a rendőr-főkapitányság bünyügyi osztályának két munkatársa végezte. A házkutatás során a panaszosokkal szemben obszcén, vagy sértő megjegyzések nem hangzottak el, de a másodrendű panaszos passzív viselkedést tanúsított, a nyomozók által feltett kérdésekre nem volt hajlandó válaszolni.

A házkutatás menetével, módszerével, lefolytatásával kapcsolatban, érdemben a * Műveleti Osztály jelenlévő tagjai nem tudnak nyilatkozni, mivel azt a rendőr-főkapitányság bünyügyi osztályának két munkatársa vezetésével végezte.

A házkutatás befejezését követően a másodrendű panaszost megbilincseltek és előállították a T. utcai objektumba. Itt további meghallgatása érdekében átadták a kérő szerv munkatársainak.

A helyszínről való távozáskor a Bünyügyi Osztály házkutatást végző munkatársai még a helyszínen maradtak a panaszos kiskorú fiával. Arról a TEK-nek nincs információja, hogy a kiskorú gyermek felügyeletét hogyan volt lehetséges megoldani.

A TEK csatolta az intézkedésről készült összes rendőri jelentést, azonban ezek tartalmát a jelen pontban ismertetett átirat teljes mértékben lefedi, ezért ezen dokumentumok ismertetésétől a Testület eltekint.

2) Az intézkedésben részt vevő osztályvezető helyettes 2019. szeptember 16-ai jelentésében az alábbiakat adta elő a hangnem és a bánásmód tekintetében.

Az intézkedés során a rendőr kommunikációja jól hallható, és egyértelmű volt. Határozott utasításokat adott a panaszosnak, azonban hangneme és bánásmódja nem volt sem embertelen, sem megalázó, vagy etnikailag megkülönböztető.

Az intézkedésben résztvevő minden rendőr a fentieknek megfelelően nyilatkozott a a panaszosokkal szemben alkalmazott hangnem kapcsán, rögzítették, hogy megfelelő módon viselkedtek az intézkedés alá vont személyekkel.

3) A 2019. július 12-én kelt Szolgálati jegy szerint a rendőr-főkapitányság a TEK-től kérte, hogy biztosítson számukra legalább négy elfogó egységet a velük történő együttműködésre, az akció célszemélyei bünszövegségben elkövetett kábítószer-kereskedéssel és más bűncselekmények elkövetésével gyanúsíthatók.

A rendőr-főkapitányság rögzítette, hogy a célszemélyek közül többen büntetett előéletűek (vagyon elleni, személy elleni erőszakos bűncselekmények, kábítószerrel való visszaélés miatt) életvitelszerűen kábítószer kereskedők. Egyikük volt már büntetve lőfegyverrel való visszaélés miatt.

A célszemélyekkel szemben alkalmazott leplezett eszköz adataiból megállapítható, hogy mindegyikük kábítószer élvező, melynek következtében viselkedésük kiszámíthatatlan, alsóbb kapcsolataikkal szemben rendszerint agresszív.

Erre tekintettel szökésükre, a rendőri intézkedéssel szembeni ellenállásukra, esetleg fegyveres vagy felfegyverzett támadásukra számítani lehet.

4) A TEK tájékoztatása szerint a rendőrségi intézkedés végrehajtására az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja alapján került sor, amely rögzíti, hogy a rendőr a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A TEK intézkedésének jogalapja – felkérés alapján – az Rtv. 7/E.§ (1) bekezdés b) pont bb) alpontja volt, figyelemmel a terrorizmust elhárító szerv kijelöléséről és feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 295/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet (továbbiakban: Statútum rendelet) 3.§ (2) b) pontjára, amely alapján a panaszos előállítására kizárólagosan a TEK volt jogosult intézkedni.

Tekintettel a felkérő szervnél előzetesen rendelkezésre álló információkra, amely szerint a panaszos többszörösen büntetett előéletű személy, aki fegyverrel rendelkezhet – amely a közösségi videomegosztó oldalon feltöltött videoklipjében is látható volt –, valamint arra, hogy a rendőri intézkedés foganatosításakor ellenállásától, vagy menekülésétől lehetett tartani, a szakszerű, biztonságos elfogáshoz és intézkedés alá vonáshoz a felkérő szerv a TEK műveleti egységének igénybevételét kérte.

Figyelemmel arra, hogy az előzetes információk alapján a panaszos fegyverrel rendelkezhetett, a Statútum rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja alapján – amely rögzíti, hogy a TEK a rendvédelmi szervek részére kizárólagos hatáskörrel végzi a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható fegyveres személyek előállítását – a TEK-nek kizárólagos hatásköre volt a panaszos előállítására.

5) A rendőr-főkapitányság 2019. december 2-ai átiratában válaszolta meg a Testület által az intézkedéssel kapcsolatban feltett kérdéseket.

A tájékoztatás szerint nem felel meg a valóságnak az a panaszosi állítás, mely szerint a panaszosok kiskorú gyermekét a szülei előállításának időtartamára a rendőrség felügyelet nélkül hagyta.

A *bü. számon elrendelt nyomozásban 2019. június 26-án a K. utcában található két helyszínen összehangolt rendőri akció keretében a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 303.§ (1) bekezdése alapján, figyelemmel a 302.§ (1) és (2) bekezdésére, a 309.§ (1) bekezdésére és a 308.§-ra kutatást és lefoglalást hajtottak végre. Ennek során az egymástól légvonalban 30 méterre található címeiken egyszerre kezdődött meg a rendőri intézkedés, mely rendőri felszólítással, kiszólítással, behatolással indult és a TEK, illetve a *RFK és a *RFK erői hajtottak végre.

Mindkét címen egyszerre indultak az intézkedések, de a panaszosok által lakott ingatlanban 15 perccel később kezdődött a kutatás. Ennek oka, hogy a panaszos a kiszólitásnak hosszú idő eltelté után tett eleget, illetve az ingatlan udvarán történő bilincselésnek aktívan ellenszegült, ezért vele szemben testi kényszer, bilincs és elektromos sokkoló került alkalmazásra. A kiszólitásra a lakásból kijött még a másodrendű panaszos és a fiuk (született 2005. szeptember 7.), majd megtörtént az ingatlan átvizsgálása „személyre” a TEK részéről. A kutatás ezért 6 óra 30 perckor indult, melyet a másodrendű panaszos szenvedett el, illetve a lakásba visszakísérésre került a panaszosok fia is, annak elkerülése érdekében, hogy a szükséges mértékűnél jobban legyen kitéve a jogszerűen foganatosított rendőri intézkedés esetleges kellemetlenségeinek. A traumatizálás elkerülése a kívülálló, de mégis érintettek esetében nem csak törvényi, hanem erkölcsi kötelességük is a rendőröknek, így kiemelt figyelmet fordítanak arra is, hogy amennyiben lehetséges a gyermek ne láthassa a szülőjét még megbilincsel kézzel sem.

A helyszíni intézkedés végeztével a gyermek átkísérésre került az anyai nagymamája 30 méterre található ingatlanába az édesanyjával együtt, tehát nem maradt a lakásban. Itt került elhelyezésre édesanyja beleegyezésével és tudtával, édesanyja felnőttkorú testvére, J. I. A. felügyeletére bízva, mivel a másodrendű panaszost és a gyermek nagyanyját is előállították.

Tekintettel arra, hogy volt elérhető felnőtt korú, cselekvőképes hozzátartozó, aki vállalta a felügyeletet, illetve ebbe a szülő beleegyezett, a gyermekvédelmi ellátórendszer igénybevételére nem kellett intézkedniük a rendőröknek. J. I. A. a fenti ingatlanban jogszerűen tartózkodott, ezért ez sem volt akadálya a kiskorú nála történő ideiglenes elhelyezésének.

A 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról (továbbiakban: Be.) 275.§ (5) bekezdése szerint, a terhelt felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermeke, illetve az általa gondozott más személy elhelyezéséről, valamint a terhelt felügyelet nélkül maradó vagyonának és lakásának biztonságba helyezéséről az őrizetet elrendelő bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság gondoskodik.

A rendőrség intézkedései során a szülői felügyeleti joggal rendelkező személy tudtával és beleegyezésével történik a kiskorúak elhelyezése megjelölt hozzátartozónál, ezek hiányában vagy akadályoztatása esetén a gyermekvédelem intézményeinél. Amennyiben sikerül alkalmas személyt találni, a kiskorú egyetlen pillanatra sem marad felügyelet nélkül, rá a megjelölt hozzátartozó fog vigyázni ideiglenesen a törvényes képviselőt érintő jogerős döntésig, vagy gyámhatóságig határozatig.

A rendőri intézkedések során a gyermek nem maradt nagykorú hozzátartozó felügyelete nélkül. A felügyelet, rábízás mibenlétéről a másodrendű panaszos is tudomással bírt, abba szóban beleegyezett. Az ügy összes körülménye – a 13 éves, tehát majdnem fiatalkorú gyermek önállósága, a gyermek nemtetszésének hiánya, J. I. A. és a másodrendű panaszos beleegyezése, megfelelő körülmények egy ideiglenes felvigyázásra, tisztázott tartózkodási jogcím, rokoni viszony, ellenérdek, vagy családi viszály hiánya – alapján egyéb intézkedésre nem volt szükség.

6) A jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszertő eszköz alkalmazásáról című dokumentum kiegészítő információként tartalmazza, hogy az Rtv. 47.§ szerint testi kényszert, a 48.§ b) és d) pontja szerint ellenszegülés megtörése érdekében és támadás megakadályozása érdekében bilincset, valamint a 49.§ (1) bekezdése szerint vegyi eszközt, rendőrbotot és más eszközt alkalmaztak a panaszossal szemben

III.

1) A Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy hatásköre mennyiben terjed ki az előadott sérelmek orvoslására. Ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel a Testület.

A panaszos állítása szerint a házkutatás is teljesen szabályszerűtlen volt. Hatósági tanú nélkül vizsgálták át a helyiségeket, ahonnan pénz is eltűnt. A panaszos állítása szerint a felesége kezításkájában lévő készpénz és a fiuk 100.000 forintos zsebpénzéből 30.000 forint is eltűnt.

A Testület eljárását az Rtv. IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bd) az idegenrendészeti szerv főigazgatója bírálja el.”

A Testület mindezekre tekintettel nem jogosult a házkutatás szabályszerűségét vizsgálni, továbbá törvényi szabályok értelmében nem jogosult az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikkében foglalt magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát, a XX. fejezetben rögzített testi épséghez való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.**

1) Mivel a panaszosok nem kérdőjelezték meg a rendőri intézkedés jogalapját, a Testület elsőként a panaszosokkal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűségét vizsgálta.

a) A panaszos elmondása szerint az intézkedés megkezdésekor a rendőrök azt kiabálták, hogy feküdjön a földre, és tegye hátra a kezét, aminek eleget is tett, majd megkezdődött a bilincselése. Eközben a feleségére is rákiabáltak és elindultak felé. Mire a panaszos megkérdezte, hogy mit akarnak a feleségétől, elkezdtek össze-vissza ütni és rugdosni. A panaszos próbált olyan módon védekezni és tompítani a rúgásokat, hogy amikor az orra, az arca és a foga felé érkező rúgásokat érezte, elfordította a fejét, vagy a vállához húzta. Ekkor lesokkolták, mire a panaszos mondta a rendőröknek, hogy megadja magát, súlyos genetikai betegsége van, ne bántsák, mert lenyomorodhat. A rendőrök tovább rugdosták, majd megbilincseltek. A panaszost elkezdtek a földön húzni, és közben felváltva ököllel arcon ütötték. Ezt követően talpra állították és berakták

egy furgonba, amikor berakták, akkor is tarkón vágták, majd beülése után is oldalról szájba vágták.

A rendőri tájékoztatás szerint az előzetes információk alapján, a panaszos többszörösen büntetett előéletű, erős testalkatú, küzdősportokban jártas, erőszakos személy, fegyverrel rendelkezhetett, amelyet a közösségi videó megosztó oldalakon feltöltött videoklipjeiben is látni lehetett, valamint intézkedéskor az ellenállástól, vagy meneküléstől/szökéstől lehetett tartani, ezért szakszerű és biztonságos elfogásához és intézkedés alá vonásához a felkérő szerv, a TEK műveleti egységének igénybevételét kérte.

A panaszos erős, izmos, zömök testalkatú, megközelítően 110-120 kilogramm testsúlyú, küzdősportokban jártas személy. A panaszos a ház bejárati ajtajától körülbelül 5-6 méterre eltávolodott, ahol az intézkedő csoport vezetője felszólította őt, hogy először térdeljen le, majd feküdjön a földre és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek. Ennek a panaszos csak többszöri felszólításokat követően volt hajlandó eleget tenni, passzívan engedetlen magatartást tanúsított. Ekkor lassan a földre feküdt, majd a csoportvezető utasította, hogy kezeit tárja szét és fejét tegye a földre. Ennek a panaszos csak részben tett eleget, mivel a kezeit félig hajlított állapotban tartotta, és fejét is csak részben tette le, a földön fekve szemmel tartotta az intézkedőket, majd amikor hozzá közel lépett két intézkedő rendőr és megpróbálták megbilincselni, akkor az intézkedésnek aktívan és szándékosan ellenállt.

Ellenállása abban valósult meg, hogy amikor bal kezét megpróbálták felemelni, hogy a bilincset rá lehessen helyezni, akkor mindkét kezét maga alá húzta és a bal oldalára fordult. Lábaik is maga alá kezdte húzni és felsőtestét felnyomta a földről, vélhetően ezt azért tette, hogy megakadályozza megbilincselését és megpróbáljon felállni.

Ezt észelve, az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben, az Rtv. 47.§-a alapján – a panaszos passzív ellenszegülésének megtörése érdekében – testi kényszert alkalmaztak, mint legenyhébb kényszerítő eszközt, és megpróbálták kezeit kihúzni, valamint felsőtestét a földön rögzíteni.

Ez láthatóan nem vezetett eredményre, mert a panaszos ennek ellenszegült és nem volt hajlandó kezeit hátranyújtani, valamint hasra feküdni. Őt többször felszólították az intézkedők, hogy ne álljon ellen az intézkedésnek és tegyen eleget az utasításoknak.

Az egyik intézkedő a panaszos hónaljára és vállövébe, illetve nyakszirtjére térdelt, valamint fejét kezével a földre próbálta szorítani, hogy ezzel rögzítse a földön magát összehúzó férfi felsőtestét. Karfeszítést próbált alkalmazni, de az erős testalkatú panaszos ellenállt és kezeit a mellkasa előtt összekulcsolta. Eközben egy másik intézkedő megpróbálta a másik oldalról a panaszos kezeit széthúzni, de ez szintén nem sikerült.

Ezt látva az intézkedés fegyveres biztosítója azt észelve, hogy a testi kényszer eredményre nem vezetett, a nála lévő * sorozatszámú, Taser X26 elektromos sokkoló eszközről a kilövő fejet levette, és a panaszos bal farizmára szorította. Ezt követően 5 mp-es impulzust adott le rászorítottan, annak érdekében, hogy a panaszos, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörje.

Az elektromos sokkoló eszköz alkalmazása eredményre vezetett, hatására a panaszos hasára fordult és ellenállása látszólag megtört. Ekkor az egyik intézkedő a panaszos bal kezét hátra tudta húzni, annak érdekében, hogy a bilincselést meg tudja kezdeni. Miután a bilincset felhelyezte a panaszos bal kezére, a vállára és hátára térdelt, és megpróbálta jobb kezét is a bilincsbe tenni. Ennek a panaszos ismét ellenállt, testét megfeszítette, ezért az intézkedő a panaszos lábán lábkulcsot alkalmazott, hogy további ellenállását megtörje. Az ellenállása teljes mértékben ugyan

nem tört meg, de két bilincs segítségével, hason fekvő testhelyzetben már meg tudták őr bilincselni.

Az intézkedés során a panaszossal szemben több esetben is testi kényszert volt szükséges alkalmazni. Az alkalmazott önvédelmi technikák során a panaszost nem ütötték, rúgták, pofozták, hanem az intézkedés sikeres végrehajtása és a panaszos megbilincselése érdekében alkalmaztak vele szemben más kényszerítő eszközöket. Mivel ellenállását a testi kényszer nem törte meg, így egy alkalommal az Rtv. 49.§ (1) bekezdés b) pontja alapján, a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülésének megtörése érdekében elektromos sokkoló eszközt alkalmaztak vele szemben.

A panaszost a bilincselést követően, az ingatlan biztonságos átvizsgálása, további bűntársak felkutatása és nyomozati cselekmények végrehajtása érdekében, az átvizsgálatlan belső udvarról, a felsőtesténél és lábainál fogva, a ház fala és a kerítés közötti területre húzták és földre fektették, ahol további őrzése ez által biztonságosan kivitelezhetővé vált.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat fentebb hivatkozott 39. §-ának (3) bekezdés szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) szerint az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (2) bekezdés szerint, az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget: *a)* passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat, *b)* aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, *c)* támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a

támogatására vagy védelmére kelt személyre rátamad. (3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

aa) A Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, vagy az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, vagy az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

Az Rtv. 48. §-a szerint, a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Jelen esetben a rendőri fellépés arányosságának vizsgálatakor a Testület elsődlegesen azt értékelte, hogy a rendőrök az előzetes információk szerint indokoltan tarthattak a panaszos támadásától, szökésétől, továbbá a panaszos az intézkedés elejétől kezdve a felszólításoknak sokadik alkalomra sem engedelmeskedett, ezért az intézkedés sikerének érdekében vele szemben szükséges volt a bilincs alkalmazása.

A Testület szerint a rendőrség figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában és a 16. § (1) bekezdésben foglalt arányosság követelményére, illetve a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában előírt fokozatosság elvére. **Tekintettel arra, hogy a panaszos magatartása miatt az intézkedés eredményessége más, kisebb korlátozással járó módon nem volt biztosítható, a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben a rendőrök indokoltan és jogszerűen alkalmaztak bilincset. Mindezekre tekintettel a Testület a bilincseléssel kapcsolatban megállapította, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga nem sérült.**

ab) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a panaszosi állításnak megfelelően alkalmaztak-e a rendőrök a törvényi felhatalmazáson túli erőszakot, vagy csupán a rendőrök által alkalmazott testi kényszert ítélte meg ilyen módon a panaszos.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi

kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

Testület jelen esetben azt értékelte, hogy a panaszos a felszólításoknak sokadik alkalomra sem engedelmeskedett, ezért az intézkedés sikerének érdekében kerülhetett sor vele szemben testi kényszer alkalmazására. Fontos kiemelni, hogy a történetek leírása a panaszosi és a rendőri álláspont szerint is megegyezik, mindkét fél rögzíti, hogy sor került lezoritás, karfeszítés és lábkulcs alkalmazására. A Testület elfogadta a rendőrségi álláspontot, mely szerint az intézkedés során a panaszossal szemben több esetben is testi kényszert volt szükséges alkalmazni. Az intézkedés sikeres végrehajtása és a panaszos megbilincselése érdekében alkalmaztak vele szemben más kényszerítő eszközöket.

A Testület a rendőri álláspontot elfogadva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer nem sértette a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogát.

ac) A Testület vizsgálta a panaszossal szembeni elektromos sokkoló eszköz alkalmazását.

Az Rtv. 49. § (1) bekezdés b) pontja szerint, a rendőr a szolgálatban rendszeresített, vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére.

A Testület jelen esetben azt mérlegelte elsődlegesen, hogy a panaszos magatartásával (az általa elmondottak szerint is) ellenszegült a rendőri intézkedésnek, a felszólításoknak nem engedelmeskedett, testhelyzetét úgy alakította, hogy azzal akadályozza az intézkedést.

Mindezekre tekintettel a Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint a panaszossal szembeni intézkedés sikeres lefolytatása érdekében nem állt rendelkezésre enyhébb intézkedés annak érdekében, hogy a panaszos ellenszegülését megtörjék. A Testület álláspontja szerint az elektromos sokkoló eszköz használata nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

b) A Testület vizsgálta a másodrendű panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközöket is.

A panaszos előadása szerint a feleségét és a fiát is kiharancsolták a lakásból, felemelt kezekkel kellett kimenniük a bejárati ajtón, ahol a feleségét a hajánál és a karjánál fogva lerántották a

földre, majd körülbelül 15 méteren keresztül a betonon végighúzták és bedobták egy bokorba, ahol arccal a földön kellett maradnia, és ezt mind a 13 éves fiuk szeme láttára.

A rendőrségi álláspont szerint a panaszos intézkedés alá vonását követően a lakás átvizsgálásával megbízott szolgálati csoport, lövedékálló pajzs fedezékében a lakás nyitott ajtajához húzódott, mivel tudomásuk volt róla, hogy a lakásban még további személyek tartózkodnak. Amikor a bejárati ajtótól kb. 1,5-2 méterre megálltak, a lakás ajtajában, de még az épületen belül megjelent a másodrendű panaszos, aki többszöri felszólításra sem volt hajlandó a lakásból kimenni. Többször is visszalépett a csoport által be nem látott helyiségbe, majd kis idő elteltével ismét megjelent az ajtóban. Mivel a másodrendű panaszos a többszöri felszólítás ellenére is passzív ellenállást tanúsított, ezért a pajzs mögött álló rendőr egy alkalmas pillanatban egyik karját megfogva elhúzta a bejárati ajtóból. Vele szemben az Rtv. 47.§ alapján – a személy passzív ellenszegülésének megtörése érdekében – cselekvésre kényszerítést alkalmaztak.

A másodrendű panaszost a szolgálati csoport vezetője átadta a baloldalon várakozó rendőröknek, akik csuklóját megfogva megpróbálták őt arrébb kísérni. Ekkor a nő elhagyta magát, összecuklott a bejárat mellett, így a két intézkedő őt a két karjánál fogva a füves talajon 5-6 méterrel elhúzta és biztonságos helyen helyezte el. Ezt követően néhány másodperc elteltével megjelent az ajtóban a panaszos fia, aki felszólításra kiment az ajtón, majd a belső udvar füves részén, édesanyja mellé helyezkedett el. A két családtagot a velük szemben intézkedők biztosították, melynek során sérülésük nem keletkezett.

Más kényszerítő eszköz alkalmazása, vagy a törvényi felhatalmazáson túli erőszakhasználat nem történt.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszeréről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

Testület jelen esetben azt értékelte, hogy a másodrendű panaszos passzív ellenállást tanúsított a rendőri intézkedéssel szemben, mely alapján a rendőrök megfelelő jogalap birtokában döntöttek testi kényszer alkalmazásáról.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök megfelelő jogalap birtokában alkalmaztak testi kényszert a másodrendű panaszossal szemben, ezáltal nem sérült az emberi méltósághoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a kiskorú gyermek elhelyezéséről mennyiben gondoskodott a rendőrség.

A panaszos előadása szerint a házkutatás befejezését követően a kiskorú fiát felügyelet nélkül hagyták a lakásban.

A rendőri tájékoztatás szerint a helyszíni intézkedés végeztével a gyermek átkísérésre került az anyai nagymamája 30 méterre található ingatlanába az édesanyjával együtt, tehát nem maradt a lakásban. Itt került elhelyezésre édesanyja beleegyezésével és tudtával, édesanyja felnőttkorú testvére, J. I. A. felügyeletére bízva, mivel a másodrendű panaszost és a gyermek nagyanyját is előállították.

Tekintettel arra, hogy volt elérhető felnőtt korú, cselekvőképes hozzátartozó, aki vállalta a felügyeletet, illetve ebbe a szülő beleegyezett, a gyermekvédelmi ellátórendszer igénybevételére nem kellett intézkedniük a rendőröknek. J. I. A. a fenti ingatlanban jogszerűen tartózkodott, ezért ez sem volt akadály a kiskorú nála történő ideiglenes elhelyezésének.

A Be. 275.§ (5) bekezdése szerint, a terhelt felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermeke, illetve az általa gondozott más személy elhelyezéséről, valamint a terhelt felügyelet nélkül maradó vagyonának és lakásának biztonságba helyezéséről az őrizetet elrendelő bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság gondoskodik.

A Testület megállapította, hogy a panaszosi állítás, mely szerint az intézkedő rendőrök felügyelet nélkül hagyták kiskorú gyermekét nem felel meg a valóságnak, az intézkedő rendőrök gondoskodtak arról, hogy a panaszosok tudtával egy saját hozzátartozójuk felügyelje gyermeküket arra az időre, amíg előállításuk tart. A rendőrök ezt éppen az arányosság követelményének megfelelően tették, hogy ne kelljen gyermekvédelmi ellátórendszert igénybe venni, ezzel a gyermeket szükségtelen megrázkódtatásnak kitenni.

A gyermek elhelyezésének kérdésében nem sérült a panaszosok magán-és családi élet tiszteletben tartásához való joga, továbbá nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk sem.

3) A Testület vizsgálta az intézkedő rendőri erő méretének nagyságát.

A panaszos előadta, hogy 10-15 kommandós állt az ingatlana előtt, hogy intézkedjenek vele szemben.

A rendőri álláspont szerint, mivel az előzetes információk alapján, a panaszos többszörösen büntetett előéletű, erős testalkatú, küzdősportokban jártas, erőszakos személy, fegyverrel rendelkezhetett, amelyet a közösségi videó megosztó oldalakon feltöltött videoklipjeiben is látni lehetett, valamint intézkedéskor az ellenállástól, vagy meneküléstől/szökéstől lehetett tartani, ezért szakszerű és biztonságos elfogásához és intézkedés alá vonásához a felkérő szerv, a TEK műveleti egységének igénybevételét kérte.

A panaszossal szemben közvetlenül 3 fő intézkedett, de a rendőri intézkedés során az ingatlanban megközelítően 8 fő tartózkodott, melyet a műveleti protokoll, a helyszín adottsága, valamint az intézkedés sikeres, biztonságos és szakszerű lefolytatása tett indokolttá.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a helyszínen megjelenő rendőri létszám indokolt volt, megfelelt az előzetesen felmerült információknak. Mindezekre tekintettel nem sértette a panaszosok tisztességéhez való jogát.

4) A Testület vizsgálta a panaszosokkal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos előadása szerint a rendőrök folyamatosan verbálisan inzultáltak, „cigányoztak”, obszcén szavakat mondtak a másodrendű panaszosnak, a fiuk előtt, stb....

A rendőrség egyértelműen tagadta a panaszosi állítás valóságát, hiszen az intézkedő rendőrök jelentésükben rögzítették, hogy nem használtak a panaszosok jelenlétében obszcén szavakat, nem inzultáltak őket verbálisan, továbbá megfelelő bánásmódot tanúsítottak velük szemben az egész intézkedés során.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani, így a tényállás pontos rekonstruálására nem volt lehetőség. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelmének vonatkozásában megnyugtatóan nem foglalhat állást.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszosok emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható a velük szemben alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében.

V.

A Testület megállapítása szerint, tekintettel arra, hogy a panaszos magatartása miatt az intézkedés eredményessége más, kisebb korlátozással járó módon nem volt biztosítható, a panaszossal szemben a rendőrök indokoltan és jogszerűen alkalmaztak bilincset. Mindezekre tekintettel a Testület a bilincseléssel kapcsolatban megállapította, hogy a panaszos emberi méltóságához való alapvető joga nem sérült. A Testület a rendőri álláspontot elfogadva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer nem sértette a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogát. A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint a panaszossal szembeni intézkedés sikeres lefolytatása érdekében nem állt rendelkezésre enyhébb intézkedés annak érdekében, hogy a panaszos ellenszegülését megtörjék. A Testület álláspontja szerint az elektromos sokkoló eszköz használata nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát. A Testület álláspontja szerint a rendőrök megfelelő jogalap birtokában alkalmaztak testi kényszert a másodrendű panaszossal szemben, ezáltal nem sérült az emberi méltóságához való joga. A gyermek elhelyezésének kérdésében nem sérült a panaszosok magán-és családi élet tiszteletben tartásához való joga, továbbá nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk sem. A helyszínen megjelenő rendőri létszám indokolt volt, megfelelt az előzetesen felmerült információknak. Mindezekre tekintettel nem sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogát. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszosok emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható a velük szemben alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében.

A panaszos előzetes tiltakozására figyelemmel a Testület az Rtv. 93.§ (2) bekezdése alapján az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag